

การศึกษาบทบาทของหัวคะแนนที่มีผลต่อการเลือกตั้ง
นายกเทศมนตรีนครเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี
A Study of the Role of Canvassers in Affecting
the Election for Mayor of Koh Samui Municipality,
Surat Thani Province

ธิติพันธ์ จันทรทอง

Tithipun Chanthong

สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยสยาม

Political Science, Siam University

Email: tithipunchanthong@gmail.com

รับบทความ (Received): 7 ส.ค. 2567

ปรับแก้ไข (Revised): 10 ต.ค. 2567

ตอบรับบทความ (Accepted): 10 ต.ค. 2567

บทคัดย่อ

การศึกษาบทบาทของหัวคะแนนที่มีผลต่อการเลือกตั้งมีความสำคัญ เพราะหัวคะแนนเป็นตัวกลางที่ช่วยในการสร้างการสนับสนุนและเพิ่มโอกาสในการชนะการเลือกตั้งของผู้สมัคร การศึกษาบทบาทของหัวคะแนนช่วยให้เข้าใจถึงกลยุทธ์และผลกระทบของหัวคะแนนต่อการเลือกตั้ง ซึ่งอาจนำไปสู่การปรับปรุงวิธีการและกลยุทธ์ในการเลือกตั้งในอนาคต

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของหัวคะแนนที่มีผลต่อการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทของหัวคะแนนที่มีผลต่อการเลือกตั้ง และเสนอแนะแนวทางการ

ส่งเสริมการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งต่อไป การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรในการศึกษา คือ หัวคะแนนของผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกเทศมนตรี เทศบาลนครเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานีจำนวน 300 คน กลุ่มตัวอย่างคำนวณโดยใช้สูตรของยามานะ จำนวน 172 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย สถิติที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน T-Test และ F-Test

ผลการวิจัย พบว่า 1) บทบาทของหัวคะแนนที่มีผลต่อการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยภาพรวมความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า ด้านพฤติกรรมของหัวคะแนนอยู่ในระดับมาก และด้านการประสานงานในพื้นที่, ด้านการสื่อสาร และด้านวิธีการที่ใช้ในการหาเสียง อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ 2) การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทของหัวคะแนน พบว่า ระดับการศึกษา และตำแหน่งในชุมชนมีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหัวคะแนนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ขณะที่ปัจจัยส่วนบุคคลจำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ความสัมพันธ์กับผู้สมัครรับเลือกตั้ง ช่องทางการสื่อสาร และประสบการณ์ทางการเมือง ไม่มีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหัวคะแนนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 3) แนวทางการส่งเสริมการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเกาะสมุย ได้แก่ การพัฒนาระบบหัวคะแนนที่เป็นมาตรฐาน โดยเฉพาะการกำหนดหน้าที่ที่ชัดเจน และการประเมินผลอย่างเป็นรูปธรรม การพัฒนาสมรรถนะหัวคะแนน โดยเฉพาะการใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร การพัฒนาบุคลิกภาพ เป็นต้น

โดยสรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหัวคะแนนอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านพฤติกรรมของหัวคะแนนที่การประเมินในระดับมาก ส่วนด้านการประสานงานในพื้นที่ การสื่อสาร และวิธีการหาเสียง อยู่ในระดับปานกลาง ในส่วนของระดับการศึกษาและตำแหน่งในชุมชนมีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหัวคะแนน และแนวทางการส่งเสริมควรพัฒนาระบบหัวคะแนนที่เป็นมาตรฐาน โดยกำหนดหน้าที่ที่ชัดเจนและการประเมินผลอย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงการพัฒนาสมรรถนะของหัวคะแนน

คำสำคัญ: หัวคะแนน, นายกเทศมนตรี, เทศบาลนครเกาะสมุย

Abstract

Studying the role of canvassers in affecting elections is important. Because canvassers are an intermediary that helps build support and increase a candidate's chances of winning the election. Studying the role of canvassers helps to understand Canvassers' strategies and impact on elections This may lead to improved methods and strategies in future elections.

The purposes of this research were 1) To study the role of election canvassers in affecting the election for mayor of Koh Samui Municipality, Surat Thani Province; 2) To compare personal factors and the role of election canvassers in affecting the election; and 3) To suggest guidelines for further promoting the election campaign. This research was a quantitative research with a population of 300 election canvassers of mayoral candidates of Koh Samui Municipality, Surat Thani Province. The samples were 172 based on Yamane's formula. The research used a questionnaire as the research tool. The statistical techniques were mean, percentage, standard deviation, t-test, analysis of variance, and correlation coefficient.

The results of the research found that: 1) The role of election canvasser affecting the election for mayor of Koh Samui Municipality was at an overall moderate level. Each aspect of the role of election canvasser behavior was at a high level and coordination, communication and method utilization aspects were at moderate level respectively; 2) The differences in personal factors, educational level and position, affected attitudes towards the role of election canvasser affecting the election for mayor of Koh Samui Municipality at statistical significant level of .05. However, personal factors such as gender, age, occupation,

monthly income, personal relationship with candidates, and communication channels did not affected attitudes towards the election for mayor of Koh Samui Municipality; 3) The guidelines for promoting the election campaign for mayor of Koh Samui Municipality were the systemization of election canvasser process, the clarification of duty, the concrete evaluation, and the competency development of election canvassers

In summary, opinions about the role of canvassers were at a moderate level. The behavior of the canvassers is evaluated at a high level. As for local coordination, communication, and campaigning methods is at a moderate level In terms of education level and position in the community, they affect opinions about the role of canvassers and promotion guidelines should develop a standardized canvassing system By clearly defining duties and evaluating them in a concrete way. Including the development of canvassers' competencies.

Keywords: Election Canvasser, Mayor, Koh Samui Municipality

บทนำ

ประชาธิปไตยเป็นรูปแบบการปกครองตามอุดมการณ์สากล ที่ผู้นำประเทศได้รับอำนาจและความชอบธรรมในการบริหารประเทศจากประชาชน ผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยโดยตรง บนพื้นฐานของสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาค และการเคารพศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ โดยมีการแบ่งอำนาจในการปกครองประเทศอย่างชัดเจนผ่านการกระจายอำนาจ และการถ่วงดุลอำนาจระหว่าง 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายตุลาการ เพื่อป้องกันการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบของผู้ปกครองประเทศ (รณชัย โตสมภาค, 2565) การปกครองตามระบอบประชาธิปไตย ซึ่งถือได้ว่าเป็นระบอบการปกครองที่ได้รับความนิยมเกือบทุกประเทศ เพราะถือเอาประชาชนเป็นผู้มีอำนาจโดยเฉพาะการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองเป็น

การกระจายอำนาจการปกครอง (Decentralization) ไปให้ประชาชนในท้องถิ่นต่าง ๆ ได้มีอิสระที่จะกำหนดนโยบายทางการเมือง การปกครองประเทศตามระบอบประชาธิปไตย และความรับผิดชอบในการบริหารท้องถิ่นของตนเองตามอุดมการณ์ที่ว่า อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน หมายถึง ประชาชนทุกคนมีอำนาจและสิทธิในการปกครองตนเอง โดยอาศัยการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย จึงกล่าวได้ว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนถือเป็นพฤติกรรมทางการเมืองหรือกิจกรรมทางการเมืองที่มีความสำคัญยิ่งในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในทางการเมืองในการปกครองระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทย ซึ่งกิจกรรมหนึ่งที่สำคัญต่อการแสดงออกถึงบทบาทของประชาชนกับการเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองในระบอบประชาธิปไตย คือ การใช้สิทธิในการเลือกผู้แทนของตนเอง เพื่อเข้ามาบริหารจัดการบ้านเมือง ตลอดจนถึงการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของตนเองและชุมชน โดยเฉพาะการเลือกตั้งท้องถิ่นที่มีที่มาจากการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นบริหารจัดการตนเองในการจัดทำบริการสาธารณะที่ตอบโจทย์ความต้องการของประชาชน การเลือกตั้งท้องถิ่น (Local Election) เป็นการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นเข้าไปบริหารงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือรัฐบาลท้องถิ่น (Local Government) ซึ่งประชาชนในพื้นที่ที่อยู่ในเขตเลือกตั้งนั้น ๆ จะมีสิทธิในการเลือกตั้ง ซึ่งจะเห็นได้ว่าการเลือกตั้งท้องถิ่นเป็นการเปิดโอกาสในประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการเลือกตั้งโดยตรง เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีสิทธิในการออกแบบนโยบายที่สอดคล้องกับความต้องการของตนเองมากยิ่งขึ้น (เอกพลณัฐ ญัฐพัทธนันท์, 2566)

การหาเสียงเลือกตั้งเป็นกิจกรรมที่ขาดเสียไม่ได้เมื่อมีการเลือกตั้งเกิดขึ้นสำหรับพฤติกรรมการหาเสียงเลือกตั้งในประเทศไทย ผู้สมัครมักมีวิธีการหาเสียงหลายวิธี อาทิ การลงพื้นที่พบปะประชาชน การปราศรัยในพื้นที่ การมอบสิ่งของต่าง ๆ การสนับสนุนการจัดกิจกรรมในพื้นที่ที่ การใส่ร้ายฝ่ายตรงข้าม การซื้อคะแนน และการจัดหาหัวคะแนนเพื่อช่วยในการหาเสียงของผู้สมัคร เป็นต้น (สุชุม นวลสกุล, 2521) การใช้หัวคะแนนในการหาเสียงให้แก่ผู้สมัครเป็นหนึ่งในองค์ประกอบสำคัญที่มีส่วนช่วยให้ผู้สมัครจำนวนมากได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง โครงสร้างการณรงค์หาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งจะพิจารณาจากกลไกการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง โดยการจัด

กระบวนการผู้รับหาคะแนนเสียงบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่จะช่วยรณรงค์ เพื่อให้ประชาชนลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสนับสนุนผู้สมัครด้วยวิธีต่าง ๆ ตลอดจนวางแผนในขั้นตอนผู้สมัครรับเลือกตั้ง หัวคะแนนมักเป็นผู้ที่มีคนรู้จักอย่างกว้างขวาง เป็นที่เชื่อถือของชาวบ้าน เมื่อไปแนะนำผู้สมัครคนใดให้ชาวบ้านเลือกชาวบ้านก็จะเชื่อและเลือกคนนั้น หัวคะแนนมีความสำคัญต่อการหาเสียงอย่างมากสำหรับการเมืองไทยที่มีรากฐานอยู่ภายใต้ระบบอุปถัมภ์ ความเป็นพรรคพวก เครือญาติ ความเป็นคนในที่ว่างใจได้ ความสำเร็จของผู้สมัครรับเลือกตั้งมาจากการมีหัวคะแนนที่มีประสิทธิภาพ สามารถหาคะแนนให้กับผู้สมัครได้เป็นจำนวนมากทั้งนี้ หัวคะแนนมีบทบาทความสำคัญ ไม่เฉพาะการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเท่านั้นแม้การเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ได้แก่ การเลือกตั้งนายกเทศมนตรี หัวคะแนนก็มีบทบาทและความสำคัญไม่แพ้การเลือกตั้งระดับชาติ เนื่องจากหัวคะแนนยังคงทำหน้าที่ช่วยเหลือผู้สมัครเพื่อให้ชนะการเลือกตั้ง

เทศบาลนครเกาะสมุย ได้จัดให้มีการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2564 ซึ่งจากผลการเลือกตั้งที่ผ่านมาผู้สมัครที่ได้รับการเลือกตั้งมีวิธีการหาเสียงโดยให้ความสำคัญกับการใช้ระบบหัวคะแนน และรู้จักใช้หัวคะแนนให้ได้ผล เพื่อวางรูปแบบการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง โดยจัดกระบวนการผู้รับหาคะแนนเสียงบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่จะช่วยรณรงค์ เพื่อให้ประชาชนลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสนับสนุนผู้สมัครด้วยวิธีต่าง ๆ ตลอดจนวางแผนในขั้นตอนผู้สมัครรับเลือกตั้ง โดยจากการสังเกตเบื้องต้นของผู้วิจัยพบว่า หัวคะแนนมีบทบาทสำคัญอย่างมากต่อการหาเสียงให้แก่ผู้สมัครนายกเทศมนตรีนครเกาะสมุย

จากการที่หัวคะแนนมีบทบาทสำคัญในการช่วยสนับสนุนและส่งเสริมผู้สมัครในช่วงการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเกาะสมุย โดยทำหน้าที่ในการจัดการและวางแผนกลยุทธ์การเลือกตั้ง รวมถึงการรวบรวมและจัดการข้อมูลเกี่ยวกับผู้ลงคะแนน การศึกษาบทบาทของหัวคะแนนที่มีผลต่อการเลือกตั้งจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง การศึกษาจะแสดงให้เห็นถึงบทบาทของหัวคะแนนมีผลกระทบต่อผลการเลือกตั้งของนายกเทศมนตรี ช่วยให้เข้าใจถึงกลยุทธ์และผลกระทบของหัวคะแนนต่อการเลือกตั้งซึ่งอาจนำไปสู่การปรับปรุงวิธีการและกลยุทธ์ในการเลือกตั้งในอนาคต

ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาบทบาทของหัวคะแนนที่มีผลต่อการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งผู้วิจัยสามารถเข้าถึง

ข้อมูลได้โดยอาศัยความไว้วางใจที่แหล่งข้อมูลมีต่อผู้วิจัยพอสมควร และผู้วิจัยเป็นคนในพื้นที่และเกี่ยวข้องกับแหล่งข้อมูลที่จะสามารถได้มาซึ่งข้อมูลได้ ทั้งนี้การวิจัยดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของหัวหน้าที่มีผลต่อการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีเทศบาลนครเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี และศึกษาเปรียบเทียบบทบาทของหัวหน้าที่มีผลต่อการเลือกตั้งกับสถานภาพส่วนบุคคล พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเกาะสมุย เทศบาลนครเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของหัวหน้าที่มีผลต่อการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเกาะสมุย เทศบาลนครเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบบทบาทของหัวหน้าที่มีผลต่อการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนคร เกาะสมุย เทศบาลนคร เกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี กับสถานภาพส่วนบุคคล
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเกาะสมุย เทศบาลนครเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเกาะสมุย เทศบาลนครเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยได้มีการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตย

ประชาธิปไตย (Democracy) เป็นระบอบการปกครองแบบหนึ่งที่ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ประชาชนสามารถใช้สิทธิของตนเองอย่างอิสระเสรีในการตัดสินใจในการที่จะลงคะแนนเสียงเพื่อเลือกตัวแทนที่จะทำหน้าที่แทนตนเองในการปกครองและการบริหารประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2562) ให้ความหมายว่า ระบอบประชาธิปไตย หมายถึง ระบบการปกครองที่ประชาชนเป็นใหญ่รูปแบบการปกครองยึดอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนมีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายหลัก เป็นกติกาที่กำหนดแนวทางให้รัฐสามารถใช้อำนาจอธิปไตยปกครองประชาชน ซึ่งลักษณะสำคัญของการปกครองแบบประชาธิปไตยสามารถพิจารณาได้จากรัฐบาล การเลือกตั้ง และการปกครองโดยใช้เสียงข้างมาก มีหลักการที่สำคัญ 4 ประการ ได้แก่ หลักอำนาจอธิปไตยของปวงชน หลักสิทธิเสรีภาพ หลักความเสมอภาคพื้นฐาน และ หลักภราดรภาพ ซึ่งวิธีหนึ่งที่ประชาชนจะมีส่วนร่วมในการเมืองในท้องถิ่นคือ ผ่านการเลือกตั้งในท้องถิ่น (เอนก เหล่าธรรมทัศน์, 2545) โดยการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นทำหน้าที่เป็นระบบในการตรวจสอบและถ่วงดุลเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นและหน่วยงานของรัฐ การเลือกตั้งเหล่านี้จึงเป็นส่วนสำคัญของประชาธิปไตยด้วย เนื่องจากผู้อยู่อาศัยในชุมชนท้องถิ่นมีอิสระในการยอมรับหรือปฏิเสธการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นสามารถชนะการเลือกตั้งได้ จึงต้องเกิดการแข่งขันที่ยุติธรรมระหว่างกระบวนการปกครองส่วนท้องถิ่นกับระบบการเลือกตั้ง และสามารถแสดงถึงความต้องการของประชาชนได้ในฐานะผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งให้มากที่สุด จึงเป็นสิ่งที่ประเทศประชาธิปไตยพึงปรารถนา ด้วยเหตุนี้ คนในท้องถิ่นจึงไม่ควรจำกัดอยู่เพียงการลงคะแนนเสียงในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม จำเป็นต้องมีส่วนร่วมในการกำกับดูแลและตรวจสอบงานที่ตัวแทนในพื้นที่ทำ ซึ่งเนื่องจากความใกล้ชิดส่วนตัวกับชุมชนจึงได้รับเลือกให้เป็นผู้นำรัฐบาลท้องถิ่น

2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับห้วคะแนน

สำหรับห้วคะแนนในประเทศไทย มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ซึ่งห้วคะแนนส่วนมากมักเป็นผู้ที่มีบทบาทอย่างมากในชุมชน เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการตำบล คณะกรรมการหมู่บ้าน เป็นต้น ในสังคมไทยมี

ความเคยชินกับการยอมรับการปกครองที่ถือการเคารพในระบบอาวุโส ระบบความสัมพันธ์แบบเครือญาติ ระบบอุปถัมภ์ และหลักกตัญญูทเวทิตา หัวคะแนนจึงมีอำนาจอิทธิพลหรือมีบทบาทในชุมชน โดยให้ไปลงคะแนนเสียงแก่ผู้สมัครที่หัวคะแนนสนับสนุน ซึ่งจากการเลือกตั้งที่ผ่านมา มีข้อสังเกตว่า หัวคะแนนจะมีวิธีการหาเสียงเลือกตั้ง โดยมีการให้อามิสสินจ้าง หรือผลประโยชน์ตอบแทนในรูปตัวเงินหรือสิ่งของต่อบุคคลผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้ไปลงคะแนนแก่ผู้สมัครที่หัวคะแนนสนับสนุนตลอดมา (ณัฐธินา เพิ่มทองอินทร์, 2555)

หน้าที่ของหัวคะแนน ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง หัวคะแนนแต่ละฝ่ายมีหน้าที่โดยทั่วไปคล้ายกัน คือ พยายามที่จะเพิ่มคะแนนเสียงให้แก่ฝ่ายตนทุกวิถีทาง และในทางกลับกันก็พยายามลดคะแนนเสียงจากฝ่ายตรงกันข้ามทุกวิถีทาง หน้าที่ของหัวคะแนน (อติพรรณ ทองจรัส, 2552) คือ

1) ประชาสัมพันธ์ในทางหลักการ การประชาสัมพันธ์ของหัวคะแนน คือ การโฆษณาให้ผู้เลือกตั้งทราบถึงประวัติชีวิต การศึกษา การทำงาน ประสบการณ์ และนโยบายของผู้สมัคร ซึ่งเป็นการยากที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจะทราบเรื่องเกี่ยวกับผู้สมัครทุกคนจึงจำเป็นต้องมีหัวคะแนนที่ทำหน้าที่แทนผู้สมัคร

2) การสำรวจหาข้อมูลพื้นฐานของท้องถิ่นที่จะมีผลต่อการเลือกตั้ง เนื่องจากหัวคะแนนแบบมีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด มีความรู้ ความเข้าใจในสภาพท้องถิ่น ความนิยม ทศนคติ และความต้องการของชุมชนเป็นอย่างดี รวมถึงประสบการณ์เกี่ยวกับการเลือกตั้งที่ผ่านมา ข้อมูลเหล่านี้ผู้สมัครต้องนำไปประกอบการวางแผนรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

3) งานการข่าว งานการข่าวในการหาเสียงเลือกตั้งเป็นสิ่งสำคัญมาก และมีผลไม่น้อยต่อชัยชนะหรือความพ่ายแพ้ของผู้สมัคร ในที่นี้ กิจกรรมการข่าวหมายรวมถึงการหาข่าวสร้างข่าวปล่อยข่าว ลงข่าว ตอบโต้ข่าว โดยมีวัตถุประสงค์หลักของงานคือการสืบทราบความเคลื่อนไหวของคู่แข่งกัน กระทั่งล่อลวงให้คู่แข่งกันเข้าใจสภาพของตนผิดพลาดไป

4) การประสานกับฝ่ายผู้สมัครในการดำเนินงานในพื้นที่ ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งผู้สมัครมีหน้าที่สำคัญ คือ การปราศรัย การออกเยี่ยมเยียนประชาชนใน

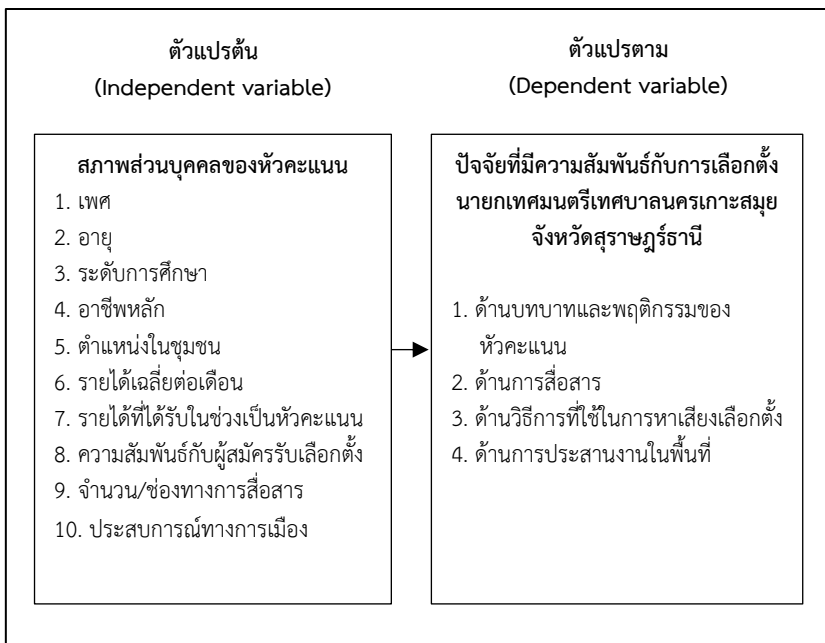
เขตเลือกตั้งให้มากที่สุดเท่าที่กระทำได้ การวางแผนออกปรากฏตัวของผู้สมัครในหมู่บ้าน ชุมชนต่าง ๆ จึงต้องอาศัยการประสานงานที่ดีระหว่างผู้สมัครกับหัวหน้า

5) การรักษาฐานคะแนนเสียงของผู้สมัคร ในการเลือกตั้ง การรักษาหรือขยายฐานคะแนนเสียงเป็นสิ่งที่ผู้สมัครมุ่งหวังมากที่สุด การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งทุกรูปแบบของทั้งฝ่ายผู้สมัครและหัวหน้าคะแนนต่างกระทำ เพื่อการรักษาหรือขยายฐานคะแนนเสียงทั้งสิ้น หัวหน้าคะแนนมีส่วนสำคัญในการรักษาฐานคะแนนเสียงไว้ให้คงอยู่ เพราะความสัมพันธ์ระหว่างหัวหน้าคะแนนกับชาวบ้านจะอาศัยความผูกพันตามระบบอุปถัมภ์ ระบบเครือญาติ และระบบอาวุโส หากหัวหน้าคะแนนรักษาความสัมพันธ์เหล่านี้ได้ ฐานคะแนนเสียงก็จะยังคงอยู่

จากการทบทวนวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยกำหนดประเด็นคำถามเพื่อหาคำตอบของวัตถุประสงค์ตามที่ได้กำหนดไว้ โดยอาศัยแนวคิดและทฤษฎีที่มีความสำคัญสร้างเป็นกรอบแนวความคิด สิ่งที่ผู้วิจัยสนใจศึกษาตัวแปรต้น คือ สภาพส่วนบุคคลของหัวหน้าคะแนน ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก ตำแหน่งในชุมชน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน รายได้ที่ได้รับในช่วงเป็นหัวหน้าคะแนน ความสัมพันธ์กับผู้สมัครรับเลือกตั้ง จำนวน/ช่องทางการสื่อสาร และประสบการณ์ทางการเมือง กับตัวแปรตาม คือ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้แก่ ด้านบทบาทและพฤติกรรมของหัวหน้าคะแนน ด้านการสื่อสารด้านวิธีการที่ใช้ในการหาเสียงเลือกตั้ง และด้านการประสานงานในพื้นที่

ภาพที่ 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ในการเก็บรวบรวม ผู้วิจัยได้แบ่งเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก ตำแหน่งในชุมชน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน รายได้ที่ได้รับในช่วงเป็นหัวคะแนน ความสัมพันธ์กับผู้สมัครรับเลือกตั้ง จำนวน/ช่องทางการสื่อสาร และประสบการณ์ทางการเมือง จำนวนทั้งหมด 10 ข้อ โดยมีลักษณะเป็น

คำถามแบบเลือกตอบหลายตัวเลือกให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบเพียงตัวเลือกเดียวที่สอดคล้องกับตนเองมากที่สุด

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบทบาทและพฤติกรรมของหัวหน้า ด้านการสื่อสาร ด้านวิธีการที่ใช้หาเสียงเลือกตั้ง และด้านการประสานงานในพื้นที่

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของหัวหน้าเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ผู้วิจัยให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกระดับความคิดเห็นเพียงตัวเลือกเดียว โดยให้ค่าคะแนนตามแนวคิดของ Likert Scale ที่มี 5 ระดับ (5 point rating scale) โดยเกณฑ์ในการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลแต่ละช่วงคะแนนเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นของหัวหน้า สามารถจัดช่วงคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1 - 5 คะแนน โดยกำหนดการแบ่งช่วงคะแนนเฉลี่ยเท่า ๆ กัน โดยนำระดับของช่วงชั้นมากำหนดเป็นคะแนนเฉลี่ย (Best, 1981)

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบเครื่องมือที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น จากนั้นหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จไปเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบ พิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระ และโครงสร้างของคำถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม และขอความเห็นชอบโดยได้ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือให้เหมาะสมตามข้อเสนอแนะ จำนวน 5 ท่าน จากนั้น นำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อ (IOC) จากนั้นหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) เมื่อผู้วิจัยได้แก้ไขเครื่องมือเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จึงนำเครื่องมือไปทดลอง (Try Out) เพื่อหาความวางใจได้ (Reliability) กับประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่จะสำรวจหรือเก็บข้อมูลจริง จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และเมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบตามจำนวนแล้วจึงนำมาวิเคราะห์เพื่อหาความเชื่อมั่นด้วยค่า Cranach's Alpha จำแนกตามข้อคำถามรายด้าน และโดยรวมทั้งฉบับของแบบสอบถาม ได้ค่าเท่ากับ 0.97 จากนั้น นำแบบสอบถามให้

อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องและจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้แจกกลุ่มตัวอย่างจริงที่ใช้ในการวิจัย

2. กลุ่มเป้าหมาย/ ประชากร/ กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ หัวคะแนนของผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในชุมชนต่าง ๆ ในเขตพื้นที่อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามเขตเลือกตั้ง ซึ่งมีอยู่ประมาณ 300 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ หัวคะแนนของผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในชุมชนต่าง ๆ ในเขตพื้นที่อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งมีอยู่ประมาณ 300 คน โดยผู้วิจัยคำนวณขนาดตัวอย่างโดยใช้วิธีการของยามาเน่ (Yamane, 1967) โดยสมมติค่าสัดส่วนเท่ากับ 0.5 และที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 172 คน ผู้วิจัยทำการสุ่มแบบกลุ่มหรือเขตพื้นที่ (Cluster or Area Sampling) จากการแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลนครเกาะสมุย พ.ศ. 2563

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการในส่วนของการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสยาม เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล เมื่อได้รับการอนุญาตให้เก็บข้อมูลได้ นำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 172 ชุด และดำเนินการเก็บแบบสอบถามคืนจากผู้กรอกแบบสอบถามพร้อมตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียด ดังนี้

1) การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2) ผู้วิจัยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) สำหรับการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นโดยรวม

3) ลักษณะที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ผู้วิจัยใช้สถิติเชิงอ้างอิง ได้แก่ T-Test แบบสองทาง (Two-Tailed T-Test) เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็น

อันเนื่องมาจากปัจจัยส่วนบุคคลที่มีกลุ่มประชากร 1 คู่ ได้แก่ เพศ ตำแหน่งในชุมชน และประสบการณ์ทางการเมือง โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และสถิติ F-test เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างอายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก รายได้เฉลี่ยต่อเดือน รายได้ที่ได้รับในช่วงเป็นหัวหน้าคะแนน ความสัมพันธ์กับผู้สมัครรับเลือกตั้ง และจำนวน/ช่องทางการสื่อสาร โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สำหรับกรณีที่มีความแตกต่างระหว่างระดับความคิดเห็นอันเนื่องมาจากปัจจัยส่วนบุคคลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จะใช้วิธีการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post-hoc Comparison) โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีแบบเชฟเฟ (Scheffe)

ผลการวิจัย

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ 46-60 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพค้าขาย/ กิจการส่วนตัว มีตำแหน่งในชุมชน มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-20,000 บาท ความสัมพันธ์กับผู้สมัครรับเลือกตั้งโดยผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้นำชุมชน ใช้สื่อออนไลน์เป็นช่องทางการสื่อสาร และมีประสบการณ์ทางการเมืองมากกว่า 10 ปี โดยมีผลการวิจัยเรียงลำดับตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาบทบาทของหัวหน้าคะแนนที่มีผลต่อการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเกาะสมุย เทศบาลนครเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี

บทบาทของหัวหน้าคะแนนที่มีผลต่อการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยภาพรวมความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาข้อ พบว่า ด้านบทบาทและพฤติกรรมของหัวหน้าคะแนนอยู่ในระดับมาก และด้านอื่นอยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการประสานงานในพื้นที่ ด้านการสื่อสาร และด้านวิธีการที่ใช้ในการหาเสียง ตามลำดับ มีรายละเอียดแต่ละด้าน ดังนี้

1) ด้านบทบาทและพฤติกรรมของหัวหน้าคะแนน พบว่า โดยภาพรวมความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ หัวคะแนนเป็นตัวแทนของผู้สมัครในการเข้าร่วมงานสังคมต่าง ๆ เช่น งานศพ งานแต่งงาน งานขึ้นบ้านใหม่ เป็นต้น หัวคะแนนสร้างความนิยมให้กับผู้สมัครโดยการกล่าวถึงคุณสมบัติ ของผู้สมัคร คุณงามความดี เกียรติประวัติ ตลอดจนผลงานที่ผ่านมา หัวคะแนนมีบทบาทสำคัญในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเกาะสมุย หัวคะแนนสามารถนำปัญหาและความต้องการของผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปเสนอผู้สมัครที่ตนสนับสนุนได้ และหัวคะแนนเป็นตัวแทนผู้สมัครในการมอบเงินทุน หรือวัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อการหาเสียงหาเสียงตามลำดับ

2) ด้านการสื่อสาร พบว่า โดยภาพรวมความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า หัวคะแนนแนะนำผู้สมัครให้แก่ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบในทุกช่องทางที่ท่านสามารถทำได้ และหัวคะแนนเป็นตัวแทนของผู้สมัครในการสื่อสารในโอกาสต่าง ๆ ในกรณีที่ผู้สมัครไม่ได้มาด้วยตนเองอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย และหัวคะแนนใช้พื้นที่ส่วนตัวของท่านในการสร้างความนิยมให้แก่ผู้สมัครที่ท่านสนับสนุนหัวคะแนนสื่อสาร เพื่อขอคะแนนความนิยมในทุกโอกาสที่สามารถทำได้, และความสามารถด้านการสื่อสารของหัวคะแนนส่งผลต่อความนิยมของผู้สมัครอยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย

3) ด้านวิธีการที่ใช้ในการหาเสียงเลือกตั้ง พบว่า โดยภาพรวมความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า หัวคะแนนเป็นผู้คอยหาข่าวสารความเคลื่อนไหวของผู้สมัครรายอื่น ให้แก่ผู้สมัครที่ตนสนับสนุน และหัวคะแนนสร้างความนิยมให้แก่ผู้สมัครที่โดยการกล่าวถึงแนวทางการพัฒนาพื้นที่อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย และหัวคะแนนเป็นผู้รับฟังปัญหาและแก้ไขปัญหาเบื้องต้นให้แก่ประชาชนในพื้นที่แทนผู้สมัครที่ตนสนับสนุน หัวคะแนนใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวเพื่อขอคะแนนเสียงจากผู้มีสิทธิออกเสียงให้แก่ผู้สมัคร และหัวคะแนนเป็นผู้แก้ไขข่าวสารที่จะทำให้ลายคะแนนเสียงของผู้สมัครที่ท่านสนับสนุนอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ตามลำดับ

4) ด้านการประสานงานในพื้นที่ โดยภาพรวมความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า หัวคะแนนมีความสามารถในการประสานงานในพื้นที่ให้ผู้สมัครสามารถลงพื้นที่หาคะแนนเสียง ตลอดจนสามารถชักชวนคนในพื้นที่มาฟังการปราศรัยได้เป็นอย่างดี และหัวคะแนนมีเครือข่ายญาติ

พี่น้องของตนเองในพื้นที่ในการหาคะแนนนิยมและขยายเครือข่ายการหาเสียงให้แก่ผู้สมัครที่ตนสนับสนุนอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย และหวัคະแนสามารถประสานงานหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาที่จะส่งผลกระทบต่อเลือกตั้งของผู้สมัครหวัคະแนสามารถประสานงานได้ทั้งประชาชนในพื้นที่และผู้สมัครรายอื่น และหวัคະแนสามารถใช้สถานที่ ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์จากหน่วยงานต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อความนิยมของผู้สมัครอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปน้อยตามลำดับ

2. การศึกษาเปรียบเทียบบทบาทของหวัคະแนที่มีผลต่อการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเกาะสมุย เทศบาลนครเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี กับสถานภาพส่วนบุคคล

การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหวัคະแนที่มีผลต่อการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำแนกตามสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า หวัคະแนที่มีระดับการศึกษา และตำแหน่งในชุมชนแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหวัคະแนที่มีผลต่อการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนหวัคະแนที่มีเพศ อายุ อาชีพหลัก รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ความสัมพันธ์กับผู้สมัครรับเลือกตั้ง ช่องทางการสื่อสาร และประสบการณ์ทางการเมืองแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหวัคະแนที่มีผลต่อการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อาชีพหลัก แตกต่างกันในด้านบทบาทและพฤติกรรมของหวัคະแน และด้านการสื่อสาร และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน แตกต่างกันในการประสานงานในพื้นที่

3. ข้อเสนอแนะทางการส่งเสริมการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเกาะสมุย เทศบาลนครเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี

แนวทางการส่งเสริมการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเกาะสมุย เทศบาลนครเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ควรมีการสนับสนุนหวัคະแนในด้านต่าง ๆ

เช่น โอกาสทางการศึกษาของบุตร การสร้างอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ ควรมีกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมการมีส่วนร่วม การเปิดเวทีรับฟังความคิดเห็น และควรเห็นคุณค่าและความสำคัญของห้วคะแนนให้มากขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

1. บทบาทของห้วคะแนนที่มีผลต่อการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1.1 ด้านบทบาทและพฤติกรรมของห้วคะแนน พบว่า โดยภาพรวมความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน แสดงให้เห็นว่าห้วคะแนนเป็นตัวแทนของผู้สมัครในการเข้าร่วมงานสังคมต่าง ๆ เช่น งานศพ งานแต่งงาน งานขึ้นบ้านใหม่ สร้างความนิยมให้กับผู้สมัครโดยการกล่าวถึงคุณสมบัติของผู้สมัคร คุณงามความดี เกียรติประวัติ ตลอดจนผลงานที่ผ่านมาห้วคะแนนมีบทบาทสำคัญในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเกาะสมุย สามารถนำปัญหาและความต้องการของผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปเสนอผู้สมัครที่ตนสนับสนุนได้ และห้วคะแนนเป็นตัวแทนผู้สมัครในการมอบเงินทุน หรือวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อการสาธารณประโยชน์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เอกรินทร์ ส่วนศิริ และสามารถ ทองเผื่อ (2564) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษารูปแบบ วิธีการ และผลกระทบการเลือกตั้ง ภายใต้รัฐธรรมนูญใหม่ กรณีศึกษาจังหวัดปัตตานี ผลการวิจัย พบว่า ห้วคะแนนยังมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกผู้แทนของประชาชน ทั้งนี้ การอาศัยแนวทางการศึกษาแบบเดิมว่าด้วยเครือข่ายอุปถัมภ์ ระบบห้วคะแนน และการซื้อสิทธิขายเสียง ไม่เพียงพอต่อการทำความเข้าใจการเมืองการเลือกตั้ง ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้อีกต่อไป ควรมีการศึกษา โดยอาศัยแนวทางการศึกษาตามแนวคิดกลยุทธ์ การตลาดทางการเมือง และแนวทางการศึกษาใหม่ ๆ มากยิ่งขึ้น เพื่อให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของการเมืองการเลือกตั้งในพื้นที่

1.2 ด้านการสื่อสาร พบว่า โดยภาพรวมความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ห้วคะแนนแนะนำผู้สมัครให้แก่ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบในทุกช่องทางที่

สามารถทำได้ และห้วคະແນนเป็นตัวแทนของผู้สมัครในการสื่อสารในโอกาสต่าง ๆ ในกรณีที่ผู้สมัครไม่ได้มาด้วยตนเอง และห้วคະແນนใช้พื้นที่ส่วนตัวในการสร้างความนิยมให้แก่ผู้สมัครที่ท่านสนับสนุน ห้วคະແນนสื่อสารเพื่อขอคะแนนความนิยมในทุกโอกาสที่สามารถทำได้ และความสามารถด้านการสื่อสารของห้วคະແນนส่งผลต่อความนิยมของผู้สมัคร สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพรรณา ภัทรมหารกุล และคณะ (2566) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การสื่อสารเพื่อรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรปราการของกลุ่มสมุทรปราการก้าวหน้า ผลการวิจัย พบว่า 1) แนวความคิดและนโยบายการสื่อสาร คือ สื่อสารเพื่อให้ผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงมีพฤติกรรมร่วม สื่อสารคุณลักษณะผู้นำหญิงที่มีความสามารถ 2) การจัดการการสื่อสาร ได้แก่ การจัดตั้งสำนักงานเพื่อขับเคลื่อนการรณรงค์หาเสียง นำระบบเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการฐานเสียง เนื้อหากระชับ เข้าใจ จดจำง่าย เผยแพร่แบบซ้ำ ๆ ผ่านสื่อป้าย บัตรหาเสียง รถแห่ห้วคະແນน สื่อสังคมออนไลน์ใช้ความถี่เหมาะสมกับช่วงเวลา จัดการติดตามประเมินผล 3) กลยุทธ์การสื่อสาร ด้วยการแบ่งกลุ่มผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียง 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่สนับสนุน กลุ่มที่ไม่สนับสนุน และกลุ่มที่ยังไม่ตัดสินใจ กลยุทธ์การสร้างแบรนด์ตัวผู้สมัคร เน้นความเป็นผู้นำหญิงที่เก่ง ตั้งใจมาแก้ปัญหา แสดงออกเป็นธรรมชาติ ใช้ห้วคະແນนเป็นบุคคลที่ใกล้ชิด ทักทายการสื่อสารดี กลยุทธ์การออกแบบสาร สโลแกน และนโยบายการพัฒนาและแก้ปัญหา โน้มน้าวใจโดยใช้ข้อความพูดที่โดนใจ

1.3 ด้านวิธีการที่ใช้ในการหาเสียงเลือกตั้ง พบว่า โดยภาพรวมความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ห้วคະແນนเป็นผู้คอยหาข่าวสารความเคลื่อนไหวของผู้สมัครรายอื่น ให้แก่ผู้สมัครที่ท่านสนับสนุน และห้วคະແນนสร้างความนิยมให้แก่ผู้สมัครที่โดยการกล่าวถึงแนวทางการพัฒนาพื้นที่อยู่ในระดับมาก และห้วคະແນนเป็นผู้รับฟังปัญหาและแก้ไขปัญหาเบื้องต้นให้แก่ประชาชนในพื้นที่แทนผู้สมัครที่ท่านสนับสนุน ห้วคະແນนใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัว เพื่อขอคะแนนเสียงจากผู้มีสิทธิออกเสียงให้แก่ผู้สมัคร และห้วคະແນนเป็นผู้แก้ข่าวสารที่จะทำลายคะแนนเสียงของผู้สมัครที่ท่านสนับสนุนอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพรรณา ภัทรมหารกุล และคณะ (2566) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การสื่อสารเพื่อรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรปราการของกลุ่มสมุทรปราการก้าวหน้า ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการสื่อสาร ใช้คลิปวิดีโอในการลงพื้นที่ พัฒนาทักษะการ

สื่อสารหวัคแนน โต้แย้งข้อกล่าวหา และพัฒนาระบบการประเมินผลผ่านระบบออนไลน์

1.4 ด้านการประสานงานในพื้นที่ โดยภาพรวมความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่า หวัคแนนมีความสามารถในการประสานงานในพื้นที่ให้ผู้สมัครสามารถลงพื้นที่หาคะแนนเสียง ตลอดจนสามารถชักชวนคนในพื้นที่มาฟังการปราศรัยได้เป็นอย่างดี และหวัคแนนมีเครือข่ายญาติพี่น้องของตนเองในพื้นที่ในการหาคะแนนนิยมและขยายเครือข่ายการหาเสียงให้แก่ผู้สมัครที่ตนสนับสนุน และหวัคแนนสามารถประสานงานหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาที่จะส่งผลกระทบต่อเลือกตั้งของผู้สมัคร สามารถประสานงานได้ทั้งประชาชนในพื้นที่และผู้สมัครรายอื่น และหวัคแนนสามารถใช้สถานที่ ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์จากหน่วยงานต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อความนิยมของผู้สมัคร สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิธร ธรรมนิมิตเมตตา และพัฑฒ์ ลวางกูร (2565) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การได้มาซึ่งความนิยมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในประเทศไทย ผลการวิจัย พบว่า การพบปะกับประชาชนในพื้นที่อย่างสม่ำเสมอเพื่อรับฟังปัญหาและสร้างความใกล้ชิดกับ ประชาชน (ทำงานในพื้นที่) ต้องทำควบคู่กันไปกับการทำงานตามภาระหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ทำงานในสภา) สิ่งสำคัญต่อการสร้างความนิยมของผู้แทนฯ คือ การสร้างเครือข่ายระดับย่อยในพื้นที่ และการคัดเลือกบุคลากรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับงานที่จะมอบหมายให้ทำ โดยทีมงานในพื้นที่จะเน้นที่ความภักดีต่อผู้แทนฯ และทีมงานในสภาก็จะเน้นที่ความสามารถในทางวิชาการ และการสร้างเครือข่ายหรือแกนนำย่อยในระดับตำบลเป็นส่วนช่วยให้ลดการพึ่งพาหวัคแนนอิสระในช่วงรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ การุณย์ลักษณ์ พหลโยธิน และคณะ (2565) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การตัดสินใจเลือกตั้งนักรบการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลนครรังสิต จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัย พบว่า ด้านคุณสมบัติหวัคแนน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะว่าผู้สมัครเป็นนักรบการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลนครรังสิต จังหวัดปทุมธานี หวัคแนนมีความน่าเชื่อถือ หวัคแนนที่เป็นผู้นำท้องถิ่นและนำความเจริญมาสู่ท้องถิ่น มีผลต่อการตัดสินใจไปเลือกตั้ง

2. การเปรียบเทียบบทบาทของหัวคะแนนที่มีผลต่อการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหัวคะแนนที่มีผลต่อการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำแนกตามสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า หัวคะแนนที่มีระดับการศึกษาและตำแหน่งในชุมชนแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหัวคะแนนที่มีผลต่อการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เดชา คำเกิด (2555) ที่ได้ศึกษาเรื่องบทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการเลือกตั้งระดับชาติ และท้องถิ่น อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มผู้นำที่เป็นทางการมีบทบาทที่สำคัญมาก เป็นคนกลางที่จะเชื่อมผู้ลงคะแนนกับผู้สมัครเข้าหากันได้ คนกลางจึงมักจะเป็นกลุ่มผู้นำท้องถิ่น ทำให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งอาศัยช่องทางนี้ติดต่อกับกลุ่มผู้นำท้องถิ่นในการระดมคะแนนเสียงชักชวนให้ประชาชนลงคะแนนให้กับพรรคการเมืองนั้น ๆ วิธีการที่ผู้นำท้องถิ่นเข้าไปมีบทบาท และอิทธิพลต่อประชาชนในชุมชน พบว่า การจูงใจให้ประชาชนตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้พรรคใดพรรคหนึ่งส่วนใหญ่จะขึ้นกับหัวคะแนนเป็นสำคัญ ประชาชนจะฟังหัวคะแนนมากกว่าการณรงค์ประชาสัมพันธ์ ทำให้ผู้ที่ป็นหัวคะแนนจะเข้ามามีบทบาทอย่างมาก และหัวคะแนนส่วนมากมักจะเป็นกลุ่มผู้นำท้องถิ่น

สรุปผลการวิจัย

บทบาทของหัวคะแนนที่มีผลต่อการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยภาพรวมความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ในส่วนของด้านบทบาทและพฤติกรรมของหัวคะแนนอยู่ในระดับมาก และด้านอื่นอยู่ในระดับปานกลางเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการประสานงานในพื้นที่ ด้านการสื่อสารและด้านวิธีการที่ใช้ในการหาเสียง ตามลำดับ การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหัวคะแนนที่มีผลต่อการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำแนกตามสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า หัวคะแนนที่มีระดับการศึกษาและตำแหน่งในชุมชนแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ

บทบาทของหัวคะแนนที่มีผลต่อการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกัน ในส่วนของแนวทางการส่งเสริมการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเกาะสมุย เทศบาลนครเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ควรมีการสนับสนุนหัวคะแนนในด้านต่าง ๆ เช่น โอกาสทางการศึกษาของบุตร การสร้างอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ ควรมีกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมการมีส่วนร่วม การเปิดเวทีรับฟังความคิดเห็น และควรเห็นคุณค่าและความสำคัญของหัวคะแนนให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1. ควรการพัฒนากระบวนการสร้างหัวคะแนน ได้แก่ การกำหนดหน้าที่ที่ชัดเจน และมีการประเมินผลอย่างเป็นรูปธรรม การพัฒนาสมรรถนะหัวคะแนนทางการสื่อสาร ได้แก่ ฝึกอบรมเพิ่มเติมด้านเทคนิคการสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีการสื่อสาร การพัฒนาบุคลิกภาพและการปรับเปลี่ยนทัศนคติ

1.2. ควรมีการเพิ่มค่าตอบแทนและเงินรางวัล หรือการจัดกิจกรรมสร้างการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง และเพิ่มหลักการดูแลอย่างทั่วถึง เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจให้แก่หัวคะแนน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1. ควรทำการศึกษาวิจัยปัญหาและอุปสรรคในการหาเสียงของหัวคะแนน

2.2. ควรทำการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเพิ่มมากขึ้น

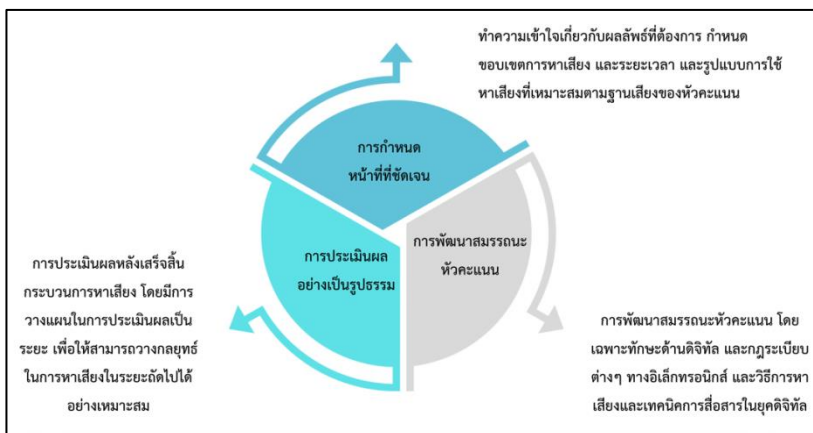
2.3. ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของหัวคะแนน

องค์ความรู้ใหม่และการนำไปใช้

องค์ความรู้ใหม่ที่เกิดจากการวิจัย ได้แก่ การพัฒนากระบวนการสร้างหัวคะแนน ซึ่งประกอบด้วย 3 ประเด็น ได้แก่ การกำหนดหน้าที่ที่ชัดเจน และมีการประเมินผลอย่างเป็นรูปธรรม การพัฒนาสมรรถนะหัวคะแนนทางการสื่อสาร

ภาพที่ 2

การพัฒนากระบวนการสร้างหัวคะแนน

การนำไปใช้ประโยชน์โดยการนำไปใช้เป็นแนวทางการส่งเสริมการลดความเสี่ยงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเกาะสมุย เทศบาลนครเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนากระบวนการสร้างหัวคะแนน ได้แก่ การกำหนดหน้าที่ที่ชัดเจน และมีการประเมินผลอย่างเป็นรูปธรรม การพัฒนาสมรรถนะหัวคะแนนทางการสื่อสาร ได้แก่ ฝึกอบรมเพิ่มเติมด้านเทคนิคการสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีการสื่อสาร การพัฒนาบุคลิกภาพและการปรับเปลี่ยนทัศนคติ การสนับสนุนหัวคะแนนในด้านต่าง ๆ เช่น โอกาสทางการศึกษาของบุตร การสร้างอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ ควรมีกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมการมีส่วนร่วม การเปิดเวทีรับฟังความคิดเห็น และควรเห็นคุณค่าและ

ความสำคัญของหัวคะแนนให้มากขึ้น ตลอดจนแนวทางการส่งเสริมการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งในระดับต่าง ๆ

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้เป็นอย่างดี โดยได้รับความกรุณาอย่างสูงจาก ผศ.ดร.ชาญชัย จิตรเหล้าอาพร และ ผศ.ดร.จิตาภา ถิรศิริกุล ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำเกี่ยวกับแนวทางในการศึกษาค้นคว้า ตลอดจนการตรวจสอบและแก้ไข ปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง และขอกราบขอบพระคุณ นายรามเนตร ใจกว้าง นายกเทศมนตรีนครเกาะสมุย เทศบาลนครเกาะสมุย และ นายประเสริฐ รัตนวิชา ปลัดเทศบาลนครเกาะสมุยที่มอบความรู้อันเป็นประโยชน์และ กรุณาให้คำแนะนำในการเก็บข้อมูล ตลอดจนข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

เอกสารอ้างอิง

- การุณย์ลักษณ์ พหลโยธิน และคณะ. (2565). การตัดสินใจเลือกตั้งนักรการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลนครรังสิต จังหวัดปทุมธานี. *Journal of MCU Nakhondhat*, 9(2), 62-76.
- ณัฐนิชาห์ เพิ่มทองอินทร์. (2555). *การสื่อสารเพื่อแสวงหาผลประโยชน์สูงสุดของหัวคะแนน*. [ดุชนิพนธ์ปริญญาเอก, มหาวิทยาลัยเกริก]. ฐานข้อมูลงานวิจัย (ThaiLis).
- เดชา คำเกิด. (2555). *บทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการเลือกตั้งระดับชาติและท้องถิ่นอำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์*. [ดุชนิพนธ์ปริญญาเอก, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่]. ฐานข้อมูลงานวิจัย (ThaiLis).
- รณชัย โตสมภาค. (2565). *ประชาธิปไตย*. สถาบันพระปกเกล้า.

- ศศิธร ธรรมนิมิตเมตตา และ พัด ลวางกูร. (2565). การได้มาซึ่งความนิยมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในประเทศไทย (Popularity of the Members of the House of the Representative in Thailand). *Ramkhamhaeng Journal of Public Administration*, 5(2), 311-342.
- สุชุม นวลสกุล. (2521). *การเมืองและการปกครองไทย*. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุพรรณา ภัทรเมธารกุล, วิทยาธร ท่อแก้ว, กรกช ชันชญูญ, และจิตราภรณ์ สุทธิวรเศรษฐ. (2566). การสื่อสารเพื่อรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรปราการของกลุ่มสมุทรปราการก้าวหน้า. *Journal of Social Science and Cultural*, 7(6), 124-137.
- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. (2562). ปีแห่งการเลือกตั้งท้องถิ่น. *วารสารสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง*, 1(1), 3-45.
- อติพรธณ ทองจรัส. (2552). พฤติกรรมของผู้สนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้ง: ศึกษากรณีการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. 2550 ในเขตเลือกตั้งที่ 2 จังหวัดนครราชสีมา. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช]. ฐานข้อมูลงานวิจัย (ThaiLis).
- เอกพลณัฐ ญัฐพัถนันท์. (2566). *การเลือกตั้งท้องถิ่น*. สถาบันพระปกเกล้า.
- เอกรินทร์ ต่วนศิริ และ สามารท ทองเผื่อ. (2564). การศึกษารูปแบบวิธีการและผลกระทบการเลือกตั้งภายใต้รัฐธรรมนูญใหม่: กรณีศึกษาจังหวัดปัตตานี. *King Prajadhipok's Institute Journal*, 19(1), 28-47.
- เอนก เหล่าธรรมทัศน์. (2545). *ประชาธิปไตยท้องถิ่น: สาระสำคัญของการเมืองและการปกครองส่วนท้องถิ่น*. มิติใหม่.
- Best, John W. (1981). *Research in Education*. Prentice-Hall.
- Yamane, T. (1967). *Statistics and Introductory Analysis* (2nd ed.). Harper and Row.